www.svoboda-news.com

Published and distributed under permit (No. 781), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XXX. Число 48. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 1. марта, 1922. VOL. XXX. No. 48. Jersey City, N. J., Wednesday, March 1, 1922. THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

НАПРУЖЕННЄ В СТРАЙКОВІМ ОКРУЗІ

НЮПОРТ, Кентакі, 27. лютого. — Ціле місто просто залляте військами, піхотою, кінницею та корпусом панцирних автомобілів („танків"). В місті панує велике напруженнє, бо при такій скількости війска та при двох тисячах страйкарів та їх симпатиків легко може прийти до якоїсь стички межи обома сторонами.

Юніяні робітники настроєні дуже завзято: „ми можемо згинути, але николи не здамося." — кажуть вони. Юніяні провідники обжаловують сталеві підприємства, проти котрих страйк звернений, що вони спровадили до міста велике число розбишак („гашменів"), щоби довести до якогось вибуху, а потім здушити страйкарів силою.

Начальник стейтового війска, висланого на удержанє порядку, заявив, що він ще не бачив такого безправного міста. Він каже, що в місті явно і славно продається горілку, грається в карти і управляється проституцію, а міські власти про все те знають, а нічого не роблять.

ТИСЯЧІ РОБІТНИКІВ ІДЕ ПРОТЕСТУВАТИ ПРОТИ ПРОМИСЛОВОГО СУДУ.

ОЛБАНІ, Ню Йорк, 27. лютого. — Завтра має початися перед нюйорською леґіслятурою перше переслухання в справі внесеного в ній законопроєкта про промислові суди, котрий заборонює страйки та віддає полагоджанє всіх непорозумінь межи робітниками та підприємцями в руки промислового суду. На засіданє вибирається велике число представників робітничих юній. В нюйорськім стейті начисляють коло 1,200 місцевих юній. З того числа, як сподіються, найменше 1,000 вишле своїх представників на переслухання протестувати проти ухвалення закона.

НАВІТЬ НЮЙОРСЬКИЙ ГУБЕРНАТОР ЗВЕРТАЄТЬСЯ ПРОТИ ЗАКОНОПРОЄКТА.

ОЛБАНІ, Ню Йорк, 27. лютого. — Нюйорський губернатор в приватній розмові заявився явно проти внесеня в нюйорській леґіслятурі законопроєкта про промислові суди. Він говорив, що промислових судів, які полагоджували страйки, потреба, але законопроєкт Дюела-Мілера йде задалеко, бо віддає за богато власти в руки уряду.

З сьої заяви виходить, що на випадок ухвалення законопроєкта він не дістане потрібного підпису губернатора. Такі вигляди просто убивають законопроєкт.

„НЕПРИМИРИМІ" ПОЧИНАЮТЬ БОРОТЬБУ ПРОТИ ДОГОВОРІВ.

ВАШІНГТОН, 27. лютого. — На нинішнім засіданню сенату почалася завзята опозиція проти потвердження договорів, принятих американськими делеґатами на вашінґтонській конференції для зменшення зброєнь.

Опозицію вели так звані „непримирими", себто сенатори, що противляться за всяку ціну вмішуванню Америки в світові справи. Почалася вона зараз, як лише сенатовий комітет для заграничних справ формально предложив до одобрення сенату договори, приняті на вашінґтонській конференції, додавши до них свою одобряючу опінію. Хоч рівночасно предложено усіх сім договорів, мимо сього опозиція відносилася головно до договору про посілости на Тихому Океані. Проти нього промовляв наперед сенатор Джансон з Каліфорнії, далі сенатор Рід з Мезурі та Робінсон з Арканзо. Особистий приятель бувшого президента Вилсона, сенатор Ґлас з Верджінії, заявив, що Вилсон до цілої справи не мішається.

ПРОПАГАНДА В КОРИТАРАХ ЗАКОНОДАТНИХ ТІЛ ГРОЗИТЬ ТИМ ТІЛАМ.

ВАШІНГТОН, 27. лютого. — Перед сенатовим комітетом, котрий розслідує діяльність великих фарбарських підприємств, виступав як свідок сенатор Кінґ з Юти і заявив, що при всіх американських законодатних тілах існують цілі бюра, ведучі пропаґанду за або проти ріжних законів. Вони часто послуговуються беззаконними способами і тому становлять дійсну небезпеку для публичного інтересу Америки.

ПОЯВИЛИСЯ ФАЛШИВІ ДВАЙЦЯТКИ.

НЮ ЙОРК, 27. лютого. — Тайна поліція департаменту (міністерства) скарбу відкрила знов фальшиві двайцять-долярові банкноти.

Фальшовані банкноти належуть до так званих Клівендових банкнотів Федерального Резервового Банку. Називаються вони так, бо на правій стороні банкнота вирисований портрет президента Клівеленда. Власне до сім рисунку пізнають підроблений банкнот; на фальшованих банкнотах Клівеленда дане нарисоване так зле, що воно виходить дуже старе, і вправда людина на перший погляд ока розпізнає фальсифікат. Найкраще пізнати підроблені двайцятки до числі „558", котре вируковане під букою „Д" в словах „twenty dollars" на другій стороні банкнота.

Урядові детективи слідять за фальшівниками, котрі пустили банкноти в рух, давши їх прямо перевлаки гуделям в Ню Йорку.

КОРАБЕЛЬ ЗДАНИЙ НА ЛАСКУ МОРЯ.

У вівторок минувшого тижня застрілився на повному морю Д. Н. Шут, капітан чотиро-щоглового англійського корабля „Луш Брадерс", що плив в стейті Лагадама до Еспанії. Корабель в хвилю смерти капітана був недалеко від південно-східного побережа Флориди. Серед залоги корабля не найшовся ані один моряк, котрий вмів би правити кораблем і міг заняти місце погибшого капітана. Через те корабель через три дні плив морем без цілі, зданий на ласку морських филь, поки його не стрінув нафтовий паровик „Санін Саф". Капітан сього корабля вислав на вітрильний корабель одного офіцира, і сей завів корабель до порту Кі Вест на Флориді.

НОВИЙ НЮДЖЕРЗЬКИЙ ЗАКОН ПРО ПОДРУЖЯ

Леґіслятура нюджерського стейту в Трентоні ухвалила недавно законопроєкт, внесений дром Алексендром з повіту Ессекс, після котрого молодята, бажаючі пібратися, будуть обовязані перед шлюбом віддатися лікарським оглядинам.

ПЕРЕСОЛИВ В ПЕВНОСТИ.

Якийсь Патруель приїхав недавно до Бостону з міста Вилмінґтон, в стейті Делавер. Має він 52. роки і, як видно з його вчинків, нажився уже досить на світі. Він постановив вмерти неминучо. Нанув мешкание на пятому поверсі одного готелю, зажив кілька кусочків якоїсь отруї, а потім ще виліз на футрини вікна свого мешкання в готели, щоби кинутися на долину. Тут одвак видно завагався. В тій хвилі готелева послугачка отворила двері до його кімнати, а побачивши гостя на вікні, підбігла чим скорше до нього і затягнула його до середини. Завізвано шпитальну поміч, і ся забрала його до шпиталю. Тут лікарі випомпували йому жолудок; вони ручать, що він виздоровіє. Причиною розпучливого кроку мала бути задавнена недуга.

СЕМЕРО ЛЮДИЙ ПОГИБЛО ПІДЧАС РОЗБИТТЯ КОРАБЛЯ.

До порту Галвестон в Тексас приїхав з Ню Йорку ласкиркський корабель „Єль Оріенте", котрий привіз зі собою А. Смита, капітана рибацького корабля „Колдвел Колт", котрий розбився на південній скалі ще 13. лютого. В хвилі, як рибацький корабель осів на підморській рафі, на ньому було всего девять моряків за логи, вже вчисляючи все капітана. Розбилися вони підчас бурі недалеко морської ліхтарні Тортуґас, що стоїть коло порту Пенсакола. З першу всі моряки розбитого корабля держалися плаваючого на морю покладу. Не маючи ни ні напитку, вони тратили сили від безупинного напруженя сил, потрібного до удержання себе на колишучімся покладі; один за другим падав в море і топився. Один моряк, Френкс Брукс на імя, впав у море зараз першого дня; через якийсь час він боровся з хвилями моря; морська струя занесла його на дорогу одного британського торговельного корабля. Сей забрав його на доклад і відставив до Ню Орлянс, де він скоро прийшов до здоровля. Тимасом його товариші, що остали на покладі розбитого рибацького корабля, гинули один за другим. Коли розбитків зочили нарешті з корабля „Єль Оріенте", дощок держалося всего троє людий; се був капітан розбитого корабля Смит та моряки Небрата і Меза. Були вони так вичерпані на силах, що заким спустили лодку з корабля і підплинули до розбитого, Небрата умлів, впав у воду і потонув. На корабель витягнено лише Смита та Меза, але й сей послідний виснажений довгим голодом та муками помер зараз, як лише опинився на покладі „Єль Оріенте". Його поховали в морю при сході сонця на другий день. Капітана Смита лічено на кораблі, а по приїзді корабля до Галвестон, відставлено до шпиталю. Лікарі кажуть, що він на дорозі до виздоровлення.

В КОЖДИЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

СПРАВА БОНУСА ДЛЯ ЖОВНІРІВ.

ВАШІНГТОН, 27. лютого. — Хоч президент Гардинґ заявив уже кілька разів, що заветує законопроєкт про винагородженє для бувших жовнірів великої війни, як що в законопроєкті не буде сказано, звідки взяти гроші на заплаченє сього винагородження, мимо сього комітет приходів в палаті послів думає предложити конґресови до ухвалення законопроєкт про „бонус" для жовнірів, в котрім не говориться нічого про жерело потрібних приходів.

ЧИ Є У ВАШІЙ МІСЦЕВОСТИ ВІДДІЛ У. Н. СОЮЗА НАЙБІЛЬШОГО І НАЙСОЛІДНІШОГО УКРАЇНСЬКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБІТНИЧОЇ?

ЯК НЕМА, ТО КОЖДИЙ СВІДОМИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН ПОСТАРАТИСЯ, ЩОБИ ЗАСНУВАТИ ЙОГО.

ДО ЗАСНОВАННЯ НОВОГО ВІДДІЛУ У. Н. СОЮЗА, ПОТРЕБА НА ПОЧАТКУ НЕ МЕНШЕ ЯК 6 НОВИХ ЧЛЕНІВ.

ПО БЛИСШІ ІНФОРМАЦІЇ ТРЕБА ЗГОЛОШУВАТИСЯ ЛИСТОВНО НА АДРЕСУ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗА:

I. KASHTANIUK,

P. O. Box 76, Jersey City, N. J.

УКРАЇНСЬКЕ ПРЕСОВЕ БЮРО В НЮ ЙОРКУ ОТВОРЕНЕ НАНОВО

Нюйорська Ліґа американських Горожан і Жовнірів українського роду рішила в неділю 26 лютого на своїх чергових нарадах отворити поновно заведене від якогось часу Українське Інформаційно-Пресове Бюро, яке помішається в домі під ч. 30 Іст 7. ул. Притоку до сього далася обставина, що Нюйорчане рішилися робити приготовання до великого демонстраційного походу улицями міста Ню Йорку, щоби запротестувати проти польських здочинів у Східній Галичині. Роботи, замовлювані поза нюйорськими громадами мусять бути плачені окремо Бюро провадить п. Юрій Андрейко.

ФАКТА НОВИМ ПРЕМІЄРОМ ІТАЛІЇ

РИМ, столиця Італії, 28. лютого. — Новий італійський міністерський кабінет під проводом нового премієра Факти спробує вперве свої сили в парляменті. Премієр Факта сподівається, що здобуде більшість і удержиться при владі.

ВЕСІЛЛЄ ДОЧКИ АНГЛІЙСЬКОГО КОРОЛЯ

ЛОНДОН, 28. лютого. — Сьогодня відбудеться у Вестмінстер Еббі вінчанє дочки молодинчки британського короля Юрія V. Марії, з лордом Ласелем.

Се велика подія в Англії, бо се перший раз в історії, що дочка англійського короля віддалась за чоловіка не з королівського роду.

Весілє відбудеться з великою парадою. На параду пригнано було до Лондону дуже богато гостий. Молода дістала дарунків на пів міліона долярів.

ЛЕНІН НЕ МОЖЕ СПАТИ.

МОСКВА, столиця Московщини, 28. лютого Ленін терпить на безсонність і для одпочинку здоровля виїхав був на село коло Москви. Він стояв у зносинах з большевицьким урядом в Москві через куреріїв або телефонічно.

СИН АЙРИСЬКОГО ПОЛІСМЕНА МОЖЕ БУТИ УПРАВИТЕЛЕМ ІРЛАНДІЇ.

ЛОНДОН, 28. лютого. — Між кандидатами на віцекороля Ірляндської Вільної Держави подають на першому місці лорда Шофессі. Він є походженя Ірляндець, батьки його жили спершу в Канаді, а потім в Злучених Державах, де його батько був поліцаєм. Британці догадуються, що іменованє Шофессі подобалось би Айришам, Канадійцям і Американцям тому висувають його кандидатуру на перше місце.

ДАЛЬШІ РЕВІЗІЇ У ЛЬВОВІ.

Дня 23. січня у б. радинки краєвого видїлу Михайла Бабія відбулася ревізія. Забрано кореспонденцію і фотографії його синів, техніка в Гдяньску і лікаря на Чехословаччині.

УКРАЇНА І КУБАНЬ ВИСТУПАЮТЬ ПРОТИ ГРАБЕЖІ ПОЖИВИ ДЛЯ ГОДОВАННЯ МОСКОВЩИНИ

МОСКВА, столиця Московщини, 27. лютого. — Україна виявила свою независимість супроти Московщини і просто відказалась далі давати згоду Московщині на ограбленнє України для Московщини або для „червоної армії", яка не стоїть на Україні.

На Кубані (український козацький край на північному Кавказі), де також є пожива, населенє чинно виступає проти вивозу хліба в Московщину ще від минулого літа.

БОЛЬШЕВИКИ БОЯТЬСЯ ЗВОГО УПАДКУ І АНАРХІЇ В МОСКОВЩИНІ ЗАЗА СТРАШНОЇ ГОЛОДНЕЧІ В МОСКОВЩИНІ.

МОСКВА, столиця Московщини, 27. лютого. — Московська совєтська делеґація до Генуї одержить вказівки згодитись на всі уступки, яких би від неї жадали, під умовою, що большевицькому урядови дадуть велику позичку на відбудову. Большевики кажуть, що якби не вдалось їх делеґації дістати сеї позички, то генуенська конференція мати-ме для них тільки моральне значінє признання їх уряду.

Підставою теперішнього становища большевиків є голоднеча.

Щойно протягом кількох останніх тижнів большевицькі провідники зрозуміли, як розпучливі тепер панують відносини в Московщині щодо поживи. Поки голоднеча виголоджувала до смерти селян і прочу буржуазію (дрібних власників), хотяйби забирала і міліони душ, большевицькі провідники не зворушувались і були байдужні. Однак тепер голоднеча поволи але певно досягає на большевицьку кріпость Москву й околицю, а тимчасом большевицькі представники з ріжних сторін Росії, яких вислано, щоб роздобули поживи, посилають до Москви звідомленя що там на місяць щораз то менше поживи, та що в марті управнена „червона армія" зачне голодувати, і що в дальших слідуючих місяцях положенє буде щораз гірше, аж до липня, коли нове жниво може облекшити невинносне становище.

Большевицькі провідники найбільше журяться тим, що станеться у часі від нинішної хвилі до літніх місяців. Якби большевики могли дістати велику позичку, то можнаб ще виратувати ситуацію. Інакше, большевики мусять видати РЕШТУ СВОГО ЗАСОБУ В КАСІ, ЯКА ВИНОСИТЬ ДО $100,000,000. Але й се може не виратувати край перед анархією.

Переляк серед большевицьких провідників пізнати по їх щоденній зміні у відношенню до Американської Запомогової Адміністрації. Коли тільки Американці прибули до Московщини, їх принято з великою чемностю, але відтак кождого місяця трактовано їх щораз красше, а тепер то вже ти не то позволяють але просять їх, щоби жмурували доставами поживи.

Тепер вже тут усім ясно, що як московські провідники не дістануть заграничної помочі, то їх сила є засуджена на пропаще.

Ще є трохи поживи на Кавказі, але відтам большевикам годі її дістати.

В Москві удержується ще населенє при животнім завдяки сим торговцям, що їдуть власними фірами на села, де купують поживу, а вернувшись у Москву, продають її на базарі.

Американці переконались, що їх пожива, яку вони посилають голодним в московських селах, відтак знову появляється в Москві на торзі. Вона приходить туди яко продана річ торговцям, або яко реквізиція для „червоної армії".

БРИТАНСЬКЕ ВІЙСКО ВІДХОДИТЬ З ІРЛЯНДІЇ.

ДАБЛІН, столиця Ірляндії, 28. лютого. — Британські війска зачали наново збиратись до повороту домів. Банк Ірляндії пильнує вже ірляндське війско.

ЯК ЕГИПТЯНИ БОРОТЬСЯ ПРОТИ АНГЛІЇ ПРИ ПОМОЧІ БОЙКОТУ?

АЛЕКСАНДРІЯ, Египет, Африка, 30. січня. — Египтяни проголосили бойкот проти англійських виробів. У свому бойкоті вони наслідують ірляндських націоналістів.

Вже тепер богато египетських продавців відмовляється купувати англійські товари. Лише склепи нужненькі не звертають уваги на бойкот і далі купують англійські товари.

Якщо Египтяни видержать при бойкоті, то англійський промисл відчує його.

Кроме промислових виробів Египтяни бойкотують також англійські банки, вимагаючи з них своєї спорядности, а віддаючи до других чужинецьких банків в Египті.

Навіть египетські діти бойкотують англійські школи. Вкінці Египтяни зачали навіть бойкотувати англійські горівки і відмовились висилати до Англії нафту.

ВИЧАНЦЕ АМЕРИКАНСЬКОГО ПОСЛА З БЕЛЬҐІЄЮ.

БРУКСЕЛЯ, столиця Белгії, 28. лютого. — Тут відбулось вінчанє американського посла Ховиґа. Го Гаґовна, дочки белгійського полковника, вихованка

www.svoboda-news.com

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents the copy.
One year ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00

ПЕРЕДПЛАТА.
Поодиноке число три центи.
На рік ..... $ 7.00
На пів року ..... $ 3.75
На три місяці ..... $ 2.00

Foreign and Jersey City Rates
One year $10.00
Six months ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75

На Америку і Англію приймається 10 центів.

Телефон "Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery

Не зголошення редакції не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

РУХ В ПРОМИСЛІ.

Секретар (міністер) торговлі оголосив недавно урядові розрахунки про стан американського промислу та торговлі в першім місяці 1922. року.

Звіт переходить цілий рад промислів, виказуючи у великій їх більшости незначну поправу в порівнанню з місяцем груднем 1921. року, котрий також уже показував подекуди поправу в порівнанню з попереджаючими місяцями. Значну поправу виказали в січни промисли бавовняний і шовковий. Зате будівляний промисел виказав невеличке ослаблене, але його пояснається сезоновими умовами, себто зимною погодою, яка усе здержує рух в будівництві. Так само не виказують поправи промисли зелізний та сталевий; тут вже не можна найти ніякого оправдання на сей застій, як се було з будівляним застоєм.

Внутрішна торговля в місяцю січни не виказала занепаду, якої сподівалися після оживлення з приводу Різдвяних свят. Лише загранична торговля виявила дальший занепад, і то так щодо привозу чужих товарів до Америки, як і вивозу американських виробів за границю; сей послідний станув у місяцю січни так низько, що так низько ще не стояв довгі роки.

З таких фактів міністерство торговлі набирає враження, що американський промисел починає уже підноситись і завертати до нормального стану.

Факти, однак, межинародної торговлі вказувалиб на найважнішу перешкоду в повороті американського промислу і торговлі до нормального життя. Се й не буде можливе так довго, поки цілий світ не стане на дорогу до нормальних відносин, політичних і економічних. Се зовсім неможливе так довго, як довго Америка, сей наймогутніший чинник у виздоровінню світа, буде держатися осторонь від всесвітніх справ.

СПРАВА БЕЗРОБІТТЯ В КОНҐРЕСІ.

Хоч від так званої конференції для безробіття вже минає пів року, мимо сього для справжнього облекшення сього суспільного нещастя в Злучених Державах не зроблено просто нічого.

Одним з сущих кроків в напрямі до полагодження думав зробити сенатор Кеніон, один з найдіяльніших сенаторів в теперішнім конґресі, визначний як голова фармерського бльоку, що тільки страху загнав адміністрацію Гардинга. Після законопроекту Кеніона президент Злучених Держав мав дістати право серед кождого звільнення промислового руху приспішувати публичні роботи. Правда, мати право щось робити ще не значить почувати до обовязку се сповняти, однак якби такий закон ухвалено, то вже можна покластися на конґрес, що він допильнувавби, аби адміністрація виконала те, до чого вона управнена.

З початку законопроект Кеніона стрінувся з одобренням не лише самих членів конґресу та організацій робітників, котрі мали з нього відвести безпосередну користь, але навіть з боку так консервативних бізнесових організацій, як торговельні палати, посипалось признання і одобрення для нього. Здавалося, що конґрес стане на висоті свого завдання.

Коли однак прийшло до практичного ухвалення законопроекту Кеніона, проти нього піднесено зовсім несподівано небувалі закиди. Ряд демократичних конґресменів і сенаторів, котрі колись не бачили ніякої політичної небезпеки у віддаванню президентови Вилсонови власти більшої від власти російських царів, тепер доглянули публичну небезпеку в тому, як уряд буде міг роздати кілька контрактів на будову федеральних доріг, поглубленне портів, виконанне каналу, або тим подібну другу публичну поправу. Навіть надати право департаментови (міністерству) торговлі видавати місячні звіти про стан робіт в поодиноких галузях просмиру видалося сим оборонцям народа, небезпечним вмішуванням уряду в приватні підприємства.

Іменованне сенатора Кеніона, автора законопроекта, федеральним суддею відобрало законопроектови підпертя людини, найбільше в ньому заінтересованої. З уступленнєм Кеніона зі сенату фармерський блок перестав попирати його навіть половично. Коли законопроект прийшов з комітету під обраду повної палати сенату, на його оборону не виступив просто ніхто. По довгій, нищаній дебаті його відослано назад до комітету, — як се звичайно буває, — щоби там його на віки поховати. В той спосіб покінчилася одинока серіозна (поважна) спроба в конґресі дати федеральну поміч безробітним.

На біду, не можна сказати, щоби акція в стейтових законодатних тілах поступала краще. Правда, декотрі леґіслятури (як приміром, каліфорнійська) ухвалили закони, своїм змістом аналоґічні (подібні) до федерального законопроекту сенатора Кеніона. Але таких стейтів не богато. На загал кажучи, стейтові законодатні тіла задивилися на конґрес, котрий виблисує ганебним неробством в найважнійшій справі біжучої політики, і собі сидять зі заложеними руками.

УКРАЇНСЬКІ ІМІҐРАНТИ І ІМІҐРАНТКИ!

ЯК ХОЧЕТЕ ОБЕЗПЕЧИТИ СЕБЕ АБО РОДИНУ НА СЛУЧАЇ СМЕРТИ, КАЛЦТВА АБО ХОРОБИ, І БУТИ ПЕВНИМИ, ЗАПОМОГИ НА СЛУЧАЇ НЕЩАСТЯ, — ПРИСТУПАЙТЕ ДО НАЙСТАРШОЇ, НАЙБІЛЬШОЇ ТА НАЙБОГАТШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ПІД ДАМОКЛОВИМ МЕЧЕМ.

Бувший повстанчий отаман Юрко Мордалевич про своє власне й загально українське становище під владою большевиків.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи")

Читачі „Свободи" вже знають, що бувший повстанчий отаман Юрко Мордалевич, який свого часу наробив великого розголосу своїм „переходом" до большевиків, під час останнього повстання втік до Галичини й нині сидить арештований у польській тюрмі. „Вперед" писав, що Мордалевич не втік, а звичайно собі виїхав закордон через „де-яке розходженнє" з совітською владою. Що то було за „розходженнє", як раніше дійшло до „переходу" Мордалевича на сторону большевиків і що потім з того „переходу" вийшло, — про це все ми тепер довідуємося з уст самого Мордалевича, властиво з розмови, яку він мав з одним українським старшиною й яку тепер надруковано в „Українській Трибуні".

Треба насамперед зазначити, що Юрко Мордалевич — не аби-яка людина. Він колись був видатним членом української соц.-дем. партії, а потім відограв дуже велику ролю як провідник проти-большевицького повстанчого руху на Україні. Літом минулого року він перейшов на сторону большевиків, підписавши з ними умову, що він більше не воюватиме проти них, а вони забезпечать йому особисту незайманість. Большевики дуже тішилися цею пригодою, а в таборі антибольшевицькім це викликало зрозумілу тривогу. Нині показується — як того зрештою й треба було сподіватись, що передчасною була большевицька радість і так саме передчасною антибольшевицька тривога.

Перехід до большевиків.

Які обставини примусили Мордалевича відмовитись од дальшої боротьби й капітулювати перед большевиками?

Большевицькі часописи писали, що то були обставини ідейні, що ніби Мордалевич переконався, що большевицька влада — правдива влада й що гріх далі боротися з нею.

Ці фантазії тепер розвіває сам Мордалевич. Як він оповідаю, люта зима 1920/21 року та велика кількість московських військ, скупчених тоді на Україні, примусили його зпочатку перейти на нелеґальне становище, а згодом і зовсім загнали його на слизьке.

Ще минулою весною він стояв на Київщині на чолі повстанчого відділу й навіть не думав миритися з большевиками, хоч його становище було дуже скрутне. Але один з отаманів, що тримав з ним звязок, зрадив його, видавши пароль большевикам. Великий військовий відділ підступив на 150 кроків до місця розташування його загону й почав його розстрілювати з кулеметів та рушниць.

Поотанці бусіли тікати, пробиваючись через лави кінноти, що заходила з другого боку. Довелось кинути все військове майно, канцелярію, важні папери. З тих паперів большевики довідались про всі плани повстанців. Мордалевич мусів розкустити свій загін і переховуватись у лісі. Зістався був коло нього один козак, але й того незабаром поранено. Залишився Мордалевич у лісі сам один, і тільки мачуха крадькома ходила до нього й приносила йому їсти.

Нарешті, і в лісі стало неможливо далі переховуватись. Пустився Мордалевич на мандри. Часто він попадався в руки большевицьких патрулів і тільки дякуючи своїм вірним товаришам — двом пістолям він од них виривався. Звертався він до знайомих і близьких, та ніхто не помагав. Були випадки, що не давали хліба. Терор примушував не пізнавати сина, брата, друга...

Кінець-кінцем Мордалевича притулив у себе на хуторі якийсь селянин. Тут він просидів на горищі цілий місяць. Сидів і думав. Хотів був тікати закордон, але не було ані мапи, ані товариша, а питатися дороги небезпечно: по селах всюди війско, зпапають — розстріляють. А тут навязалися знов сини з колишніми товаришами, що служать тепер у большевиків. Виявилося, що з большевиками можна порозумітися. Тоді й склалося його рішенне: перейти, виграти час — а там що буде.

Большевики зпочатку поставили такі умови: перехід мусить бути таємний, виявити й зрадити пляни Петлюри й т. д. На це Мордалевич не згодився, а поставив свої умови: перехід буде явний, большевики не вимагати-муть зради супроти товаришів, він вибере собі місце й працю по власній уподобі й умову з ним підпише сам Раковський.

Харківський „совнарком" приняв ці умови. До Мордалевича приїхали два авта, і через кілька годин він був у Києві. Тут з ним поговорив Затонський і відіслав його до Харкова, давши йому листа до Раковського. Затонський, і Раковський говорили з ним по московськи. З тих розмов нічого путнього не вийшло, й скоро Мордалевич повернув до Києва, де вступив до інституту народного господарства. Політикою він не займався, а щоб заробляти собі на хліб, працював у якійсь видавництві, виправляючи „комуністичну пиданину".

Що каже Мордалевич про совітську Україну.

Дуже цінні спостереження зробив Мордалевич про лад і владу на совітській Україні. Ці спостереження варті того, щоб їх собі добре затямили де-які наші закордонні „комуністи", які дурять людей байками про „національний" і „пролетарський" характер большевицької влади на Україні.

— **Все на Україні диктується з Москви,** — каже Мордалевич, лише иноді де-що про людське око перекладається на українську мову. **Влади пролетаріяту нема** — все це пусті слова. **Лише на папері є влада селян і робітників,** а на ділі зовсім инше.

Ніяких виборів на Україні немає. Всякі вибори — лише ошуканство, бо фактично скрізь практикується призначенне.

Владу мають у своїх руках дрібна російська буржуазія й бувше жидівське купецтво. У всіх інституціях повно Росіян, які служили ще за царату. Заразом вони перефарбувались і ретельно працюють для „соціялістичного раю". По менших містах агентами влади здебільшого являються темні елементи: злодії, дуцгуфи, колишні поліцаї.

Мова скрізь по інституціях лунає московська. По-українськи ніхто не розмовляє принціпово. Є, правда, поодинокі повітові комітети, які мають характер український, але за ними пильно доглядає немилосердна „чрезвичайка".

Українці як партійні, так і непартійні, займають невідповідальні посади, а часто їх зовсім викидають із партії або заслають на Московщину. Такого заслання зазнав народний комісар Полозов (Полоз), якого на 8 місяців були виключили з партії й заслали до Москви за опозицію Раковському по національному питанню. Так-звані „укапісти" (укр. комуністи) тягнуть своє нужденне істнуванне без власної газети, без власної книжки, бо це все заборонено для них або гиче під утисками цензури.

На селі не тільки нема комуністичної влади, а нема навіть її впливу. Село живе своїм осібним життєм. Засновані де-не-де „комячейки" нищаться селянами, тікають або вимірають самі собою.

Ідейних комуністів є дуже малий відсоток серед загального числа партійних членів. Багато чесних людей, що запилися були ідеєю, й пішли в партію, нині кидають політичну працю і йдуть робити, що вміють. Навіть „тверді комуністи" мають вже досить того безладдя, що тепер панує на Україні. „Чор їх знає, — можна часто почути, як такий твердий комуніст лається, звичайно по московський, — що вони там наробили зі своєю націоналізацією домів! Ніхто тих домів не лагодить, всюди тече, скоро й жити не можна буде. Хоч би швидче заводили приватну власність — тоді може хто прийде й полагодить".

Мордалевич так резюмує свої спостереження:

„Радянської України нема, ні юридично — бо до сього часу взаємні відносини між урядами України та Росії правно не встановлено, ні фактично — бо згори донизу влада не має в собі нічого українського".

Утеча.

Вже з наведених заяв Мордалевича видно, чи він звичайно собі виїхав закордон через „де-яке розходженнє" з совітською владою, як писав „Вперед", чи то була правдива втеча, викликана цілковитою неможливістю далі жити в „комуністичнім раю".

Тепер послухаймо, що каже сам Мордалевич про свою втечу:

— Так легко, легко стало дихати, коли я почув за собою большевицький кордон і вступив на чужий терен!

Увесь час мого перебування в большевиків над моєю головою висів Дамоклів меч, готовий кождої хвилини відрубати голову, коли я не ухилюся. Була небезпечна гра: або меч у раз несподівано впаде на мою голову й покінчить з моїм істнуванням — або я ухилюсь, чуваши цей момент і врятую своє життє.

Такий момент для мене настав, і я його вловив, побачивши, що комуністи далі ен будуть зі мною цяцькатись... **Я ухилився — втік закордон, емігрував,** рішивши на-разі відійти від політичної праці, вчитись в одній із закордонних університетів, аби в будучности з більшими знаннями взяти участь у визволенні свого краю й народу.

Иншого виходу, як еміґрація з совітського раю, для мене не було...

Що далі?

Мордалевич сидить тепер у польській тюрмі, й можна легко догадатись, що до визнищення його запакували ті самі большевики, з якими він „де-вчім розійшовся"! Не треба забувати, що в „антибольшевицькій" Польщі московські комісари мають не аби-яку силу і вплив!

Та людина все сподівається чогось кращого. Сподівається й Мордалевич, що не до-віку гноїти-муть його в польській вязниці. Що-ж тоді, що далі?

— Я втік, — каже Мордалевич, — але залишився на тім грунті, на якім стояв: залишився позапартійним соціялістом, який присвятив своє життє соціяльному та національному визволенню рідного краю. Для мене питання соціяльного й національного визволення тісно звязані між собою. Без одного не бути другому. Тому я не піду з тими, хто пішов і йде иншими шляхами до здійснення мети „Самостійна Україна".

Я ворог самостійної України. Скоропадського, в якій во імя самостійности будуть чнобити — „шюмполувати" селянина, й ворог самостійности радянської, де все диктується з Москви.

От повстання, яке віджило свій вік, я відірвався. Я згубив свою стежку, або йду такою, яку мало хто розуміє...

Радянин.

Берлін, 8. лютого.

ЗАЯВА В СПРАВІ ЗАКУПНА БОНДІВ ПОЗИЧКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ В НЮ ЙОРКУ.

Звіт Галицької Місії, поміщений в „Свободі", виказує, що Нюйорчани зложили гроші на бонди на мої руки. В інтересі правди подаю до відома, що гроші збирає Нюйорська Ліґа американських горожан і жовнірів українського роду, а я лише переслав їх до Вашингтону.

Ню Йорк, 25. лютого, 1922.

Др. С. Демидчук.

НА УКРАЇНУ
Часто відїзджаючі великі кораблі
RED STAR LINE
ВПРОСТ ДО ЛІБАВИ
Великі вигідні кораблі. Добрий харч і доволі. Богато осібних кабін. Чемна обслуга, яка говорить Вашою мовою.
AMERICAN LINE
ВОДНА ДОРОГА НА УКРАЇНУ
ЧЕРЕЗ ГАМБУРҐ
Реґулярно відїзджають
MONGOLIA, MANCHURIA
MINNEKAHDA
(3 класа тільки)
WHITE STAR LINE
ДО ЧЕРБО І САВТЕМПТОН
Близькі сполучення з портами на Україну
MAJESTIC (56.000 тон)
Найбільший корабель в світі.
OLYMPIC (46.000 тон)
HOMERIC (34.000 тон)
ДУЖЕ ГАРНІ УРЯДЖЕННЯ ДЛЯ ПАСАЖИРІВ ТРЕТОЇ КЛЯСИ.
За замовленнями удавайтесь до:
PASSENGER DEPARTMENT,
No. 1 Broadway, New York
або місцевих агентів.

КАЛЕНДАР „ПРОСВІТА"
НА 1922 РІК.
Ціна 75 центів з пересилкою.
Пишіть на адресу:
"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ЗАЯВА КРАЮ.

Край стоїть твердо при Українськім Галицькім Уряді. — Українські політичні партії і організації та представники українського населення проти провокацій польського органу „Україна".

У віденськім тижневику „Україна" зявилась відозва чи заява, підписана анонімною „Галицькою Секцією Політичного Комітету Національної України". Ся заява, випрацювана під датою 24. грудня, а оголошена 30. грудня, 1921, отже якраз на тиждень перед конференцією в Кан, обіймає собою шість „тез", яких провідною думкою є виказати, що Уряд д-ра Евг. на Петрушевича є організацією приватного характеру; що д-ру Евгенови Петрушевичеви ніхто не давав ніяких уповноважень; що населенне Східної Галичини не має з тою „групою" нічого спільного; а короною сих „тез" є твердженне, що „ми знайдемо захист і свободу наших національних прав дружною згодою з польським народом і його урядом".

Вважаємо незгідним з нашою честю змагатися з тенденційними і — очевидно — провокаційними „тезами" анонімних наємників, а тимсамим людиць, що з Галичиною, її болями, стражданнями, змаганнями і настроями не мають нічого спільного, а котрі під диктат ворогів українського народу в Галичині, яко наємні ляндскнехти, намагаються безуспішно розбити одностайний фронт галицького громадянства. І коли ми всетаки на сьому місці підносимо голос в обороні леґального представництва українського народу Галичини, то робимо се тільки тому, щоб виявити необчислимість і злочинність таких „заяв" людям, не зовсім обзнайомленим з дійсним станом річий.

Як се вже нераз заявляв і підтверджував Народний Комітет, начальна управа української народньо-трудової партії, та Міжпартійна Рада, в котрій є заступлені партії: трудова, радикальна і християнсько-суспільна, так і тепер заявляємо, що ДР. ЕВГЕН ПЕТРУШЕВИЧ І ЙОГО УРЯД ЯВЛЯЮТЬСЯ ЄДИНИМ ПРАВНИМ ЗАСТУПНИЦТВОМ УКРАЇНСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ, ОТЖЕ ВЕЛИЧЕЗНОЇ БІЛЬШОСТИ НАСЕЛЕННЯ НАШОГО КРАЮ ПЕРЕД ДЕРЖАВАМИ І НАРОДАМИ СВІТА. Ніхто інший, тільки др. Евген Петрушевич і його Уряд є управнені переговорювати іменем українського населення й заключувати обовязуючі се населенне умови та заступати інтереси Східної Галичини; взагалі, в межах можливости користуватися всіми правами, й виконувати всі обовязки справжньої правової влади.

Щераз підтверджуючи сей дійсний стан, се становище галицького громадянства, дозволяємо собі звернути увагу на жерела правової влади д-ра Евгена Петрушевича і його Уряду. ТИМ ЖЕРЕЛОМ Є ВОЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ГАЛИЧИНИ.

Др. Евген Петрушевич був два рази вибраний українським населенням послом до галицького сойму і до австрійського парляменту, де займав становище президента Української Парляментарної Репрезентації аж до розвалу Австрії і в тім характері, на основі організаційного статута Української Національної Ради, правного передпарляменту ЗУНР., обняв головуванне в тій Раді. Сей організаційний статут і президентуру д-ра Евгена Петрушевича затвердив дня 19. жовтня, 1918, Український Національний Конґрес, котрому український нарід Галичини надав права загальної конституанти. Вчасі істнування в Галичині правової влади, себто від 19. жовтня, 1918, аж до наступу французько-польської армії ґен. Галлера проти війска ЗУНР., др. Евген Петрушевич, будучи президентом Української Національної Ради, одночасно стояв на чолі її Виділу, котрий виконував права суверена республіки. Опісля в найбільше траґічні для галицько-українського народу і його правової влади хвилі Українська Національна Рада й державні секретарі зложили свої уповноваження в руки пред. Ради др. Евгена Петрушевича під назвою: Диктатора. І до нинішнього дня Українська Національна Рада не відкликала зложених в руки д-ра Евгена Петрушевича уповноважень, ані нарід ніяким чином не висловив бажання ревізії того акту Української Національної Ради. Навпаки, галицьке громадянство через свої політичні організації і своїх представників безупинно заявляло й заявляє, що ЄДИНИМ ЮГО ПРЕДСТАВНИКОМ ПЕРЕД ДЕРЖАВАМИ І НАРОДАМИ СВІТА ЯВЛЯЄТЬСЯ ДР. ЕВГЕН ПЕТРУШЕВИЧ. Щодо Уряду д-ра Евгена Петрушевича, то годиться зазначити, що в його склад поруч мандатаря галицько-українського народу входять між іншими, др. Кость Левицький, др. Евген Левицький, Володимир Сінґалевич, отже вибрані галицьким населенням посли, котрих мандати ще не вигасли — аналоґічно до мандатів послів-Поляків зі Східної Галичини, що без окремого вибору, тільки на основі своїх мандатів до австрійського парляменту заступають своїх виборців у польському соймі. Зрештою, хто хотів би переконатись про справжні настрої серед українського народу Галичини і про його відношенне до д-ра Евгена Петрушевича та його Уряду, то нехай звернеться до істнуючої під сю пору на области Східної Галичини польської влади, щоб та під контролею Ліґи Народів згодилась на плебісцит у Східній Галичині, а що найменше, щоб привернула примітивні права населення, як свободу друку, зборів і політичної діяльности, а тоді всі, кому на тім залежить, чесно й недвозначно дізнаються, де український нарід Галичини думає найти захист і свободу не тільки національних (як каже анонімна „Галицька Секція Політичного Комітету Національної України"), але також своїх політичних і економічних прав.

У Львові, дня 22. січня, 1922.

ЗА МІЖПАРТІЙНУ РАДУ ГАЛИЧИНИ:
Голова: **Др. Володимир Бачинський**, б. соймовий і парляментарний посол, член У. Н. Ради. Секретар: **Володимир Целевич**, член У. Н. Ради.

ЗА НАРОДНІЙ КОМІТЕТ:
Нач. Упр. Укр. Народньої Трудової Партії: О. прелат **Тит Войнаровський**, містоголова; **Михайло Струтинський**, секретар

ЗА ГОЛ. ЗАРЯД УКР. РАДИКАЛЬНОЇ ПАРТІЇ:
Голова **др. Іван Макух**, б. соймовий посол і державний секретар; **др. Володимир Лисий**, секретар.

ЗА ЗАРЯД ХРИСТ.-СУСПІЛЬНОЇ ПАРТІЇ:
Олександер Барвінський, член палати панів б. австрійського парляменту і член У. Н. Р.

Члени У. Н. Ради: **Юліян Романчук**, б. довголітній голова Укр. Парляментарного Клюбу й віцепрезидент австрійського парляменту; **Іван Кивелюк**, б. соймовий посол і член Краєвого Виділу; **Вячеслав Будзиновський**, б. парляментарний посол, о. **Степан Шишкевич**, б. соймовий і парляментарний посол; **Гриць Тершаковець**, б. соймовий посол; **др. Володимир Загайкевич**, б. парляментарний посол; **др. Теофіль Окунєвський**, б. соймовий і парляментарний посол; **др. Антін Горбачевський**, б. соймовий посол.

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ! ЧЕРЕЗ КОРОТКИЙ ЧАС БУДЕМО ВИСИЛАТИ

4 КАЛЕНДАРІ на рік 1922 за..... $1.50
Ілюстрований календар Т-ва „Просвіта" по 75 цент. — Календар Гарасима Чорнохліба по 60 цент. — Календар Укр. Нар. Союза по 60 цент. — Підручний календарик по 10 цент.
Всі повисші календарі вишлемо за $1.50.
Пишіть на адресу:
"SVOBODA", 83 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

ГАМБУРГ
Проста дорога через подивляючі нові „О" кораблі. Їзда сполучена до всіх частий Европи.

OROPESA	Мар. 17, Апр. 28
ORBITA	Мар. 31, May 12
ORDUNA	Апр. 14, May 26
ARAGUAYA	Апр. 12

Вирост до Чербо, Саутгемптон і Гамбург.
Всі кабіни замкнені. Ніякої extra оплати.
ROYAL MAIL STEAM PACKET CO.
26 Broadway, New York
або котрий небудь місцевий агент.

ЛИСТ ПОСЛА БРАЙТЕРА ДО ЛЬВІВСЬКОГО СУДУ

Віденський тижневик „Український Прапор" одержав отсе письмо від д-ра Ернеста Т. Брайтера:

З уваги на стежний лист, який Президія Краєвого Суду у Львові видала за мною з приводу моєї відозви „До Земляків Східної Галичини", Відень, 1921, я переслав тому судови нижше подане писмо:

До Президії Краєвого Суду у Львові.

Я довідався з польських часописий, що з приводу моєї відозви п. н. „До Земляків Східної Галичини", виданої у Відні, 1921, р., Президія львівського Краєвого Суду видала мною стежний лист, обжаловуючи мене за злочин державної зради (себто зради польської республики) і злочин підбурювання. Передівсім щодо юридичної сторони, уповноважуючої Президію львівського суду до видавання сього рода документу, завважую, що згаданий стежний лист не має ніякої правної підстави.

На основі постанови Найвисшої Ради Мирової Конференції в Парижі, з 25. червня, 1919, Східна Галичина являється краєм, окупованим польською республикою, а польські власти, отже й суди у Східній Галичині є окупаційними властями, окупантами. Що більше! На основі мирового договору, заключеного дня 10. вересня, 1919, в Сен-Жермен, великі держави антанти формально набули право суверенів Східної Галичини (арт. 91), а представник польської республики признав сам на зїзді Ліги Народів в Женеві перед представниками цілого культурного світа дня 22. вересня, 1921, що Найвисша Рада Мирової Конференції є одиноко управненою вирішити справу державної приналежности Східної Галичини.

Виходячи з того одиноко правдивого і правного становища, **вільно кождому горожанинови Східної Галичини** чи отверто заявитись за або проти приналежности сеї области до Польщі й наслідком того нікодин горожанин Східної Галичини не може бути потягнений до судової відвідальности за злочин зради польської республики, бо хоч він має польський паспорт, в дійсности не є польським горожанином. Пошана, яку маю для львівського суду, не дозволяє мені назвати сього легкодушного, належно непродуманого акту, яким є видане проти мене стежного листу за злочин зради польської республики, справжнім іменем, та щоб дітвацтво не празнувало дешевого тріюмфу, а відношуся рівночасно до членів Найвисшої Ради, а може сей реопаг зволить навчити львівський окружний суд, що кождий правно-політичний акт, а таким є стежний лист на всякий випадок, мусить мати правну основу й не може бути обчисленний на якісь хвилеві безвартні ефекти.

Одначе незалежно від сього крому заявляю яко людина, що все ясно й отверто говорила й боронила свої політичні засади, що також в теперішнім випадку, як власти польської республики зволять видати мені **зелізний лист**, який забезпечив би мені особисту свободу і цілість моєї особи, стану на кожде візвання не тільки львівського суду але й кождого суду польської республики, щоб доказати, що я не допустився ні державної зради, ні злочину підбурювання чи заколочуваня публичного спокою, бо теза та інтенції, поміщені у згаданій моїй відозві, основуються: **1. на зелізних законах логіки і здорового розуму; 2. в логічнім еманацією, що випливає зі студій рідної історії та історичних переживань Польщі; 3. лежать в найбільш життєвім і найбільш естевнім політичнім інтересі польської республики, а також 4. в її економічних, господарських, культурних і соціяльних інтересах; 5. відповідають засаді бувшого президента Вилсона, яку приняв цілий культурний світ, хоч, на жаль, ще й досі невповні й не всюди здійснений наслідком шовіністичної недуги; 6. відповідають політичним, суспільним і економічним інтересам населення Східної Галичини, а передівсім польського населення, яке бажає безпечности завтрішнього дня і мира в будучині; 7. відповідають становищу справдішнього, чесного польського патріота, а рівночасно приклонника інтернаціоналу.**

Опираючись на сього рода зелізних підвалинах, я спокійний щодо вироку кождого суду, зложеного з людий чесних, а не продажних; тверезо і ясно думаючих, а не півголовків, безвільних і непочитальних шовіністів; справедливих, — а не фарисеїв і єзуїтів.

Отже прошу о зелізний лист!
Відень, 25. січня, 1922.

Ернест Теодор Брайтер.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЩАДІТЬ ПРЕМІЙОВІ КАРТКИ НА ЦІННІ ПРЕМІЇ.
ЗАЧНІТЬ КУПУВАТИ ТЕПЕР
MAGNOLIA
і
STAR MILK
Пишіть на котру небудь адресу на противній стороні премійової картки по ілюстровану премійову лісту.
„Виплатіть щадити премійові картки"

ВІДБУДОВА СХІДНОЇ ЕВРОПИ І ГАЛИЧИНА

З приводу конференції в Генуї.

Кореспонденція з Европи.

В Генуї мають радити над відбудовою Европи, спеціяльно східної. Керманичі европейської політики, які поробили ріжні помилки й не можуть до них признатися, хотіли бодай економічними клявзулями й уявалами переводити зміни в европейській політиці, чи приготовити ті зміни.

До їх помилок належить також віддання Галичини на поталу Польщі. Се спричинило ослаблення Польщі, бо, вбило в її молодий організм чужу їй і ворожу людність у значній скількости, яка в душі ніколи не погодиться з польським панованням і при першій нагоді скине його. Для вдержання Галичини під окупацією мусить Польща держати значну армію тепер і — ще значнійшу з хвилею, як тільки упорядкуються відносини на сході. Бо Сх. Галичина буде все утвертою раною Польщі. Та Галичина згодом вплине й на наші східні землі, які загарбала Польща — вплине в дусі для польських гнобителів крайно ворожім. Польща взяла собі тим тягар, під яким вона присяде і скорчить, або й розлетиться — при першій заверюсі.

Але навіть коли керманичі західних держав думають, що з заверюха ще не прийде так скоро, — то й на той випадок Східна Галичина (разом з иншими українськими землями під Польщею) є й буде живим свідоцтвом того, що фантазією являються всякі плями економічної відбудови Сходу без освободження тих земель від польського наїзду. Під польським гнетом кождої хвилі може так вибухнути розрух. Але навіть і без того як можна говорити про відбудову, коли Польща нарочно нищить економічно корінне населення Галичини й инших українських земель! **Галицькі рафінерії стоять, коли не вивароють навіть у такій скількости як за часів в російскої окупації. Українські кооперативи польський уряд понищив, зареквірувавши їм будинки. Банки ледви тут і там животіють. Шкільництво завмерло. Маса української інтелігенції, яка придалася до праці в краю, — тиняється за кордоном,** бо бояться вертати під страшний режім польського наїздника. **Ліси в краю. Польща винищує безпощадно.** Словом — з тої країни, яка мусілоб бути першим етапом до утихомирення й економічного відбудовання Сходу Европи, робить Польща нужденну область, заповнену політичними вязнями, де ніхто непевний свого завтрішнього дня.

Чи супротив такого фактичного стану можна поважно говорити про економічну відбудову сходу Европи, без якого й ціла Европа мусить запасти в руїну?

Першою передумовою дійсної економічної відбудови сходу Европи мусить бути — унеможливлення Польщі дальшого руйнованя чужих земель, які вона загарбала, а яких їй ще ніхто не признав. Західні держави мусять мети відвагу видерти польським руйнникам ті землі з рук. Бо коли оставено ті землі дальше при Польщі, то вона дальше нищити-ме їх економічно, що неминучо мусить викликати хаос, у якім про якунебудь відбудову шкода й думати. Тоді всякі уховали всяких конференцій остануть на папері—а руїна тільки дальше ширитиме свої круги.

Генуа буде пробним каменем прозорливости керманичів заходу.

Та конференція покаже, чи тепер переважать інтереси европейського мира, чи — Польщі, того припадкового, сезонового новотвору, який навіть її приятелька Франція уважає кепським і тимчасовим, суроґатом сильної Росії. Той зимовий новотвір на організмі Европи мусить бути наперед з'оперованийна чужих землях, коли взагалі має наступити усконечне й відбудова сходу Европи.

А. Ч.

Відень, 13 лютого, 1922.

Юра-Шкрумеляк.

ПРЕБОГАТА, НАША ЗЕМЛЕ!

Пребогата, наша земле,
Ти блестиш уся добрами,
Ти — як пишная царівна —
Вбрана золотом-квітками.
Як за пишную царівну
Лицарі на боях бються, —
Так за Тебе, Україно,
Кровавії прики ллються.
Гей, який то тільки лицар
О царівну не старався,
Гей, який то ворог лютий
На Вкраїну не загнався!
Алеж лицарі зарівні
Прусськіх багаті дари;
А від ворога Вкраїні
Йдуть смертельні удари.
Та удар найбільший, братця,
Що їй важко подолати —
Той удар, що Матір ломить,
Завдають їй власні діти.
Бо не вміли за свободу
Одностайне стати в лаву.
Замість волю їй здобути —
Приспорили їй неславу.
Своїх користей не вміли
Підчинити загалови
І принести в слушну хвилю
Данину майна і крови.
І ніхто не вчився слухать,
Тільки бути верховодом,
І сліпий в своїх змаганнях
Розходився із народом.
І хоч муж такий зявився,
Що мав заміри великі,
Йому з рук стерно збивали
Братні свари стоязикі.
Братні спори і непослух —
То смертельні болі, рани —
На незгідливих без труду
Ворог наложив кайдани.
Хочеш, брате, прислужитись
Крихту для спільної справи,
То про свій хосен не думай,
Власної зречися слави.
І заєдно слухай того,
Хто приказувать уміє, —
Лиш на єдности і згоді
Воля золота дозріє.

ДАРОМ ТЕРПЛЯЧИМ НА ПРОПУКЛИНУ

5000 ТЕРПЛЯЧИХ ОДЕРЖИТЬ PLAPAO ДАРОМ НА ПРОБУ. НЕ КОНЕЧНО ОБТЯЖУВАТИ СВОЄ ЖИТЄ НЕВИГІДНИМ ПОЯСОМ РУПТУРНИМ.

Таку благородну оферту пробки сам кваліфікує сей чудовий метода, діяючої через день і ніч, щоби скріпити утомлені мясні, аби позбути ся остаточно незнаходимого поясу цілком і то без небезпечних операцій.

Нічого не платить ся.

5000, котрі напишуть, пішле пан Отуарт достаточну скількість Plapao без нічого аби Ви цікавили ся випробуванням. За сю пробу не платить ся нічого ані тепер ані пізнійше.

Перестаньте носити пояс.

Так, перестаньте носити пояс, бо се пишите а власного досьвіду, що пояс на руптуру є лише симпосіб хвилевим або фальшивою підпорою, котра розширює руптуру, бо пояс спинює кружеля крови, підпирає лише терпливо здоровий. По пояс тоне посеред тонко на руптуру. Тут є добре средство, котре можете випробувати для власного здоровля і то цілком даром.

Уміньте ся в повній цілі.

Перше: Першою і найголовнійшою ціллю Plapao-Pads є, раз приложене якнайшвидше до ослаблених мясніїв, придержують їх так званий Plapao, який має прикмету стягати і котрий є нулучено зі складниками лічничими лицкої масті діють на прикліщує кружеля кровя, підпирує в сей спосіб мясні і приводить їх до правильного стану, сили і дальстичности. Тої доперва, а не скорше можна надіяти ся остаточного руптуру. Друге: Маючи сиру, прилягаючу, щоби надобігати зсуваню ся чоревця, Plapao-Pads оказались важним чинником в уверженню руптури, котрій поле ся в ціли удержати. Сотки людий стрічі і молодих являли ся перед урядником уповажненим до відбирани присяги, прислужно, що Plapao-Pads вплачли їх руптуру пікновито — декотрі з тих руптур були в туже ріжнім стані і дуже старі.

Заєдно діяють в день і в ночи.

Важною прикметою ліченя **Plapao-Pads** є, що тривке розміри лише короткий час до осягнення успіху. А то а сей і причин, що діяно є безперервне через 24-годинн на добу отже через день і ніч.

Нема недогодности, бадай невигоди і жадного болю. Кождої хвилі, коли сиїте що пекуєте, се знамените средство полагодити вповно а мясні зоже житє і силу, якої то сили потреба тим мясним черевцям, аби удержати внутрешности в пупі, перева без штучної вспішної підпори.

Plapao-Pads оправдане.

Правила, на яких Plapao-Pads діяють, можуть бути легко зрозумілі, коли глянете на поясну ілюстрацію і коли перечитаєте слідуюче поясненє:

Plapao-Pad є зроблений в сильного гнучкого матеріялу „Е", котре має прикмету подвати ся до рухів тіла і підпирати вигоди в кошеню. Вигрішна Його сторона є лишка, подібно як пластер, котрий ріжниться від від пластру, що вапоблає, аби чоневце „В" вступало сі в місце „А" се є побільшений кошель, котрий приклеєно до ослаблених мясніїв і котрий запобігає зсуванню ся Plapao-Pad.

„В" є чоневце формоване в сей спосіб аби вапинало отвір руптури, аби вдержувати ся внутрешности з черева. В чоневци знаходить ся вірник, в вірнику наповнений є ліком майже цілющим о пропетах отвірах.

З ваших, коли сік спрізає ся через тонко тіла, стає тепер вір і вибіває тоді з отвору означеного буквою „С" і вповне ся через дірки-ті отвори в тіло, щоби скріпити мясні і стягнути отвір руптуровий. „Е" се довгий кошель Plapao-Pad, котрий прилягає до бедрової кости, а бедрова кість, будучи твердою частию тілоньки, кладе Plapao-Pad-опаданиєнту точку опертя

Спробуйте се на ній в кошт. Не поскайте грошей. Хоч Вас перевіряємо своїм власним коштом, що можете побороти руптуру.

Коли утомлені мясні відзискають свою силу і еластичність; коли болячка і небезпечна протрузія зникне, коли зражіння „перти в долину" може цілком безповоротно і коли відвикаєте свою силу, можетесь сверпіти і чертіжі, і варто Вам виглядь поправить ся під кождим взглядом, так, що навіть Ваші товариші звернуть на се увагу.

Тоді дізнаєтесь, що Ваша руптура є поборена — і будете мені за се щиро вдячні, що я Вас щиро прикнати ся цілющу безплатну пробку.

Пишіть нині по сю безплатну пробу. Перекладіть се особисто о П. аптекаря. Не посилайте жадних грошей, бо пробка не коштує Вас нічого, а може Вам принести ціле здоровле, котре вартіє більше, як щире золото. Пришіть безплатну „пробу" нині, а через ціле житє будете задоволені, що скористаєте з сеї оферти. Напишіть картку, або вішоліть сей купон нині, а відворотною почтою одержите цілну пробу Plapao з книжочкою пана Стуарта, котра пояснює руптуру, яко прецеп. Ся книжочка пояснює, в який спосіб ся метода одержала дипльом і нагороду золотий медаль в Римі і першу нагороду в Парижи і кождий терпляний на сю страшну недугу повинен мати сю книжочку.

5000 читачів може одержати се безплатне лічене. Попит напевно буде великий, аби отже не діждати валоду шпіть сейчас

Пишіть купон нині до
PLAPAO LABORATORIES, Inc.,
3071 Stuart Bldg., St. Louis, Mo.
По безплатну пробу Plapao з книжочку о руптурі
Назвиско .....
Адреса .....
Відворотною почтою одержите безплатну пробу Plapao.

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР!
ДОЛЯРИ ДО КРАЮ
пересилаємо так, що в краю виплачують пересланy суму ДОЛЯРАМИ.
ШИФКАРТИ до краю і з краю на всі лінії, по компанійних цінах.
СТАРОКРАЄВІ ДОКУМЕНТА І СПРАВИ.
По блисші інформації пишіть або приходіть до:
Standard International Agency
(на місце AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE)
30 EAST SEVENTH STREET, NEW YORK, N. Y.
Володимир Кнігницький, управитель.

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР!
Товариство „Запорожська Січ" ім. Б. З. Хмельницького, Відділ 245 У. Н. Союза, в Трентон, Н. Дж., уряджує
В СУБОТУ, ДНЯ 4-го МАРТА 1922. Р.,
в Лідер Кранц Гали, при С. Клінтон улиці, Трентон, Н. Дж.
ВЕЛИКЕ ПРЕДСТАВЛЕННЄ
„КОЗАЦЬКЕ СВАТАННЯ"
Драма в 3-ох діях з співами.
ВСТУП: 75 і 50 центів; для дітий 10 центів.
На сцену виступають: Гетьмани, Козаки, Чури, Слуги і Народ.
Всіх коло 20 осіб. — Перший раз на сцені у Трентон.
Дохід на товариство. — Українців просимо взяти участь!
Уряд Тов. „Запорожської Січи".

ВЯЧЕСЛАВ БУДИНОВСЬКИЙ

МОСКОВСЬКИЙ ГОРОД

НА ЗАПОРОЖУ.

Оповідання з другої половини 17-ох років.

(Продовжене). (10)

Доси майже ніхто не перебував Ухача. Тепер Батюк виймив з рота люльку, сплюнув і каже:

— Як то правда, що ти втік від Москалів, то я вже знаю, де вони. Я тамуна тім холмі ще не був ніколи, але знаю місце, де два яри розходяться від багна на східнім краю паланки. Один яр, той від нас праворуч, а тоді, як ти звідтам ішов, на ліво, переходить в балку. Балка виходить у степ. Все те, як ти розказував. Лише дві річи не ясні. По дорозі з балки ти повинен був попасти на хутір полковника. Се одно... А друге, ідучи цілими днями, ти повинен був зайти до мене за два дни, найдовше три, а ти йшов аж чотири дни. Чому се так?

— Ви мали також мушкет, — вмішалася Параня. — Деж він?

— Ось як то зле, коли волік квапиться оповідаючи. Я гадав, що вам уже навкучилося слухати мене і тому дещо пропустив. Впрочім я вже зачав був й про се говорити, згадуючи про одинокий відпочинок по дорозі. Але ти, козаче, перебив. Тепер, коли хочете слухати, доповню. Тоді, коли я вийшов з балки, ніч була хмарна, не було моїх провідниць-звізд. Я троха збився з дороги і ходив блудом. На добавок минулися хліб і солонина. Не було що їсти... ні на зуб. Голод дошкулював неабияк. Мушкетом міг би я був вполювати якого зайчика, але боявся стрілянною навести на себе московську погоню. Мушкет двигав я тільки на се, щоби, як здогонять Москалі, позбутися їх, або хоч би дорого спродати своє життє. Двічі пощастило мені знайти гнізда гусок чи качок. Були покладки. Ними я сяк-так втихомирив голод.

— Близько місця, де знайшов гусяче гніздо, я побачив гей би витоптану в траві стежечку. Утішений пішов я стежкою дальше. Стежка кінчилася коло жерела. „Ага", міркую собі, „Хтось тут живе недалеко і сюди ходить по воду". Я завернув і пішов стежкою в противну сторону. Стежечка кінчилася перед густими хащами. Я розгорнув хащі, продерся крізь них і зайшов у густий ліс. Іду дальше і бачу перед собою високий пліт і пару кроків праворуч хвіт... до пасіки. При вході падуть на коліна і дякую Всевишньому, що вивів мене до людського житля. Щоби пасічник не гадав, що то який злодій скрадається до пасіки, я став голосно вигукувати. Гукаю, гукаю, але ніхто не відгукується. „Мабуть пішов кудись", міркую, і, гукаючи дальше, ходжу по пасіці.

— „Твердий, діду сон маєш коли не чуєш мене... А може то медок завинив", подумав я, побачивши старого діда, що у вирубаній мов царський престол колоді, мабуть спав, з головою схиленою на груди і з люлькою в роті. Підходжу до него, гукаю над самимухом, а він спить дальше. Я його сіпнув за плече і... відскочив. Дід повалився на землю і ні рушився. Обернув я його горі лиць і приклав ухо до грудий, щоби вимірковати, чи він лише мертвецьки пяний чи може Богови душу віддав... Житя в нім вже не було... Дай йому, Боже, царство небесне!

— То пасіка полковника, — перебив Батюк. — Недалеко від пасіки його хутір. Не диво, що пасічник так легко заснув на віки. Старий, старезний був. Він сам загубив рахунок своїх літ. Люди кажуть, що двигав їх сотку або й більше... Але що сталося з собакою, що вона впустила тебе до пасіки? Пасічник мав може себе дуже розумну, та люту-прелюту собаку... рідного брата мого Сірка. Чи не сталося з нею се, що сталося з твоїми псами, заки Москалі дібралися до твоєї комори. Може раньше тебе в пасіці були які гості, та вбили собаку і пасічника.

— І я не розумію, що з нею сталося. Чи там був рідний брат вашого Сірка, чи брат иншої собаки, того я не знав. Я тільки міркував, що всякий сумітний пасічник повинен мати коло себе якусь собаку і я потерпав, що десь несподівано вирве мені кусень литки. Але я там був цілий день, і ніхто, ні чоловік, ні собака не показувався. Я перетрусив цілу пасіку. В ліпяночці пасічника знайшов кашу, солонину. Я не сумнівався, що пасічник, як би був не віддав Богови духа, був би нагодував і напоїв мене. Отже з чисто іусовістно сам засунув покійного газдо. Зварив кашу, пришкварив солонину і зацитькав голод. І не дурно їв я пасічника хліб, бо зловив два рої та встромив їх в порожні колоди, що стояли під плотом пасіки. Гадаючи, що хтось навідався до пасіки, я ждав до вечера. На діждавшися нікого, і поміркував собі, що гріх так лишити небіжчика на поталу воронам. „Православна душа", думаю, „треба зробити їй послідну вигоду". Під причею старого, між иншим знаряддям була також лопата. Я викопав яму, таки в самій пасіці, закутав покійника у верету, накрив дошкою вирваною з причі, прилив і на могилі поставив хрест.

— „Тепер", думаю, „мені треба між люди. Треба знайти хутір пана пасіки".

— Мушкет став тепер для мене непотрібним ягарем. Разом з лопатою лишив я його між знаряддям в ліпянці пасічника. Взяв його торбу, наповнив її харчами, кілько лізло і пустився шукати стежки до хутора. Зразу я попав на щось таке, неначе стежка, але вона дуже скоро загубилася в траві. Мабуть вже давно ніхто з хутора не навідувався до пасіки. Стративши всякий слід, я звернувся просто із западови і опинився, як чую, під рідним братом собаки пасічника. Тьфу! Чортова собака... вибачте за слово. Ще ніколи в життю не найвся такого жаху, як тоді, коли вона мою горлянку взяла між свої зуби. Але... нема нічого злого, щоби на добре не вийшло. Хто знає, чи я не був би погиб з голоду, як би не ваш Сірко. В ночи я був би може переочив ваш хутір, пішов дальше і загубився в степу... А хліб з пасіки вже був минувся. Цілий послідний день я не мав нічого в роті. І води не міг знайти. Дай Боже Сіркови ще сто літ прожити, що залежав мене. Тепер я вже безлечний. Коби то ще сина видобути і дістатися до жінки, до дітий!

— Коби лиш полковник скоро надіхав, — промови Батюк, видко зажурений. — Треба буде зараз до Січи дати знати.

В сій хвили з надвору почувся грубий і хрипливий гавкіт пса.

— То знов Сірко! — замітив Батюк, схапуючися з лавки. — Що за біда?!... Ні! Се чужа собака. Сірко що лиш тепер загавкав, у відповідь тамтому, а тепер всі мої пси.

Гавкіт опинився перед дверми хати. Якась собака дерла лапами двері. Батюк встав, відчинив двері, а тут в хату увалився пес, подібний до Сірка. Станув перед Ухачем, задзявкав, вискалився зуби сів перед ним. Ухач задерев'ів з страху, що й ся собака кинеся на него.

— Босий, сюди! — крикнув Батюк. — Се полковника собака, що сторожить пасіку. Бач Сірка... Що він тут робить?!

Перед хатою затупотіли коні. За хвилю до хати увійшов полковник і старший його син.

— То ти був у моїй пасіці? — крикнув полковник до хлопа з лахмітю, бачучи, що його собака вишкирила на него зуби.

— Я, пане полковнику! — відповів Ухач.

— Що ти там робив? Що...

— Скажу все, скажу, лиш собаку позьміть... Позьміть собаку, бо ще від тамтої чую зуби на горлі.

Ухач вхопився рукою за горло, начеб хотів захистити від собачих зубів.

Батюк розсміяся.

— Виженіть собаку, — каже.

— Я вже всьо знаю. Зараз розкажу. То добрий чоловік. Приніс нам дуже важну новину. Я після до вас гонця... Мабуть розминулися?

— Ні, я стрів його в дорозі до вас, ведений Босим. Але ще нецьвічого не сказав мені. Ан що се за чоловік, котрого придержав ваш Сірко, ані чого мене кличете.

— Бо ще сам не знав. Але що вас вело до мене, ще заки з вами зійшовсь ямій гонець? Чи ви не гадали, що в пасіці був злодій і ви пустили Босого на його тропу?

— Таки так. Я гадав, що там був злодій і душогуб. Бо дещо пропало з пасіки, а головно сам пасічник. І цілком свіжа могила є, хто зна, чи не вбитого пасічника?

— Пасічника скосила старість. Поховав отсей чоловік. А з пасіки взяв лиш харч на дальшу дорогу... Як се було? Як ви зайшли в пасіку і побачили, що сталося? У всім тім безпечно був песій розум — Батюк додав сміючися, — не ваш.

— Не инакше. Але про се троха пізнійше, бо не маю сил оповідати... Бачу, збанок на столі... Гадаю, що не порожний і не з водою... Давайте ще закусити що доброго... І за собаку не забудьте, також голодна.

(Дальше буде).

ШИФКАРТИ ПОТАНІЛИ
СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ
ПАШПОРТИ
КАРТИ КОРАБЕЛЬНІ
ПЕРЕСИЛКА ГРОШИЙ
РОДИМЦІ! Заки віднесетесь до фірм, котрі іменуються Українськими, тільки длятого, що забуть родилися на Україні, або до таких, що заборгато обіцюють, удайтесь устно або письмо до знаної Вам від літ ПРАВДИВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НОТАРІЯЛЬНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ, яка находиться у власнім будинку і полагоджує висші згадані справи найтаньше, найскорше і підлегшою ціною.
T. J. HRYCEY & CO.,
329 S. 4th ST., PHILADELPHIA, PA.

NORTH GERMAN LLOYD
Дво-шрубові кораблі
ДО СХІД. ГАЛИЧИНИ
в кабінах або клясою
NEW YORK — BREMEN
Hannover .....15-го марта
Yorck .....29-го марта
Seydlitz.....12 цьвітня
і що другу середу.
Знаменита обслуга. В 3-ій клясі вигідно замкнечіся помоц з 2, 4 і 6 ліжками. По більші інформації голосіться до которого небудь льокального агента або
NORTH GERMAN LLOYD
18 PEARL ST., NEW YORK

DR. RICHTER'S PAIN EXPELLER

Добре здоровле варта золотого дукача, тому платіть є сплідотом дорого здоровля.

Виженить кожносиу болі правдивим пайнекспелер, старим прічевці розвіє. Домагайтесь на ньо лісної купецького знаку.

35 і 70 центів в аптиках або

F. AD. RICHTER & CO.,
104-114 So. 4th Street,
Brooklyn, N. Y.

І ВИ ТАКОЖ ?
ВИБИРАЄТЕСЯ ДО КРАЮ,
щоби стати там до весняної роботи і святкувати Великдень разом з родиною? Забезпечіть собі місце на добрім, скорім пароплаві. — За шифкартою пишіть!

BOSAK STATE BANK
Scranton, Pa.

Памятайте, щоби вчас вислати поміч родині на Великодні свята. Гроші переслаємо до краю скоро, дешевно, по найдешевшій цінї. — Перепроваджуємо всякі старокраєві справи і нотаріяльні справи.

Ваш заощаджений гріш можете безпечно і на добрий процент зложити в

BOSAK STATE BANK
Scranton, Pa.

ВІД 10. СІЧНЯ С. Р.
ДОК. МЕД. МУСІЙ КАДЕЦЬ
50 ST. MARKS PL. (8th St.)
коло Другої Евені
буде приймати щоденно від 11—1 попол. а 6—8 вечер. у неділі і свята 9—1 попол.
Телефон: Dry Dock 1118

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН, М. Д.
СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І АКУШЕР
Годині приймання: від 9. рано до 9 вечер, а неділі до 4. пополудни
111 E. 7th St., NEW YORK, N. Y.

ДР. МИКОЛА А. ВОСТРОСАБІН
РУСЬКИЙ КРАЙОВИЙ ЛІКАР.
Поїздне велику і довголітну практику як хірург і акушер в старім краю і Америці. 7w—
Лічить мущин, женщин і дітий.
Пацієнтів приймає в офісі під ч.
79 Sussex St., Jersey City, N. J.
Урядові години: рано 9—10; 1—2 6—8 вечер. а неділі 1—3 пополудни.
Рівнож відвідує хорих по домах на телефонічне покликанє в кождім часі. Телефон Montgomery 5562.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лічить всякі мущин і женщин, як хронічні так і зовнішні. Переводить всякі операциї. Дає недужим безплатні поради.
Від 9. до 12. рано
від 1. до 4. попол.
від 7. до 10. вечер.
Неділя тілько від 9. до 12. рано.
Телефон 1883 Stuyvesant

ДР. АБОВИЧ
Говорить по українськи.
ЛІЧИТЬ ВСІ ХОРОБИ МУЩИН І ЖЕНЩИН.
Урядові години від 9 рано до 8. вечер. в неділі до 1. пополудни.
229 E. 10th St., близько Avenue B, New York City.

СПЕЦІЯЛІСТ
ЛІКУЄ МУЩИН І ЖЕНЩИН
СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ НЕДУГ, КРОВИ, ШКІРИ, НЕРВІВ, ЖОЛУДКА І НИРОК.
Порада даром.
DR. ZINS
110 E. 16 ST., NEW YORK
Між 4th Ave. а Irving Place.
Години від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. попол.

ПІДРУЧНИКИ
(КНИЖИЧКИ)
КАЛЄНДАРИК
на звичайний рік
1922
в трівкій паперовій оправі.
Ціна 10 центів з пересилкою.
Пишіть на адресу:
"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ЩУКА.

Ще кілька жнецьких домиків і вони виїхали з міста в дорожі. Економів син Кароль з Семенко, наймолодший синок Ганчуків.

Везли з міста рибу на сьвята; була зима і з сумерком наближаючися ночі змагався мороз, подував вітер і порошив сніговм. А його було вже так багато, цілі гори, подекуди сідався пороз висше і висше та творив насипи можна як якісь будівлі, дивної будівлі, якої людська рука не вправила би. Було зимно, дуже зимно. Гнідий, гладкій, гарний кінь підкидав весело головою, стриг малими вухами й форкав здорово в зимний вітер, що помітував дрібосенькими платками снігу. Тихо було, лише ворони покракували на вербах, що сповиті інеєм стояли здовж ріки. Дзвінки на коні дзвонили й дзвонили.

Економів Кароль сидів на переді й поводив конем. Мав на собі теплу шубу з ярмиських баранків і таку саму шапку а й загорнувся був у велику волохату баранцю. Семенко, що позад него сидів і опирався о його спину диботів лиш у витертій справчині та в дранти вій мицці.

Не однаково їхалося паничеви і його льокайчукови й не однакові гадки снувалися по їх головах.

Паничеви здавалося, що се ворони покракують, а хтось покликує разураз: па! па! па! І явилася перед ним панна Гонората ясновідоча донечка лісничого, що сегодня рано, як він минав лісничівку, стояла на веранді тай на здогін за ним покликувала калиновими устами також: па! па! па! — Гей! гей! прийдеш і ти до нас на свят-вечір і засядеш до стола. А на нашому щука, щука, велика. А я, Панно Гонорато, то я віз тамтої ночі сю щуку й думав про вас, про ваші ясні голубі очі! І дівчина засміється. В Семенка були инші думки. І він чув як покракували ворони, та йому здавалося, що вони покликують разураз: біда! біда! біда! — Ой знав він тоту біду! Чув він про неї там дома, заки пішов в службу до економа. — Ой чув, чув! Від рана до ночі згадують її родичі тай сестра Катерина, хоч її ще цілих 15 літ, й вона собі: біда! біда! біда! — Ой тота біда! Вона йому маму так зашушила, згорбила. Ось сегодня рано. Вже стоїть і тримає гнідого. Аж тут щось йо замерзаю снігу: стук! стук! стук! Оглянувся. Мама. Чоботи великі, закостенілі, очаєна з тата, хустками окутана, лиш очи михтять.

— Семенку, га, ти їдеш до міста? — Ге! З паничом по рибу. — Наж, дитино, дві ністки та кущі нам риби. Сьої дрібоньої, її буде багато, зість тато, Катерина, а й ти прийдеш, та й я... Не доповіла. Хотіла сказати „покушаю", та щось їй майнуло і немов хтось покликув: знуж, не стане, — й не доповіда.

Бідна, бідна мама! А таки заняла з себе хустину й обвязала йому шию й лице аж по носик!

— Буде тобі теплійше, дитино. Нахухаєш собі тепла в хустину і воно гріймє тебе.

Ніхто більше не дбає про нього лише мама!

Хлопеви аж сльози покапали з очей. Підсунув хустину й всміхнувся немов до неньки. Посмотрив рукою рибу, що її віз таки за пазухою в папері.

Їдуть і їдуть. Вже і ніч. Зорі сяють. Місяць вказався до половини з під сірої, клочковатої хмарки. Тихо, тихесенько. Вже й ворон не чути. Позасипляли на вербах. І здавалося хлопцеви, що се не снігова площа, а море широке й велике, і що він не їде, а плине... Він не Семенко, а маленька, дрібонька рибка, плине й плине... Аж тут щука є, що її панич купив. Вона щоразь більша й грубша. Підпливає. Ой! Розняла пащеку...

Хлопець кинувся й розсердив панича. Він вдарив коня в санки добігти ще скорше. В мить перелетали долину і ось вже гора, ще через ніс, а вдтак Попова долина і вже село. Але на горі вітер розрухався. Аж йе й пронимає наскрізь. Панич підобо під себе баранцю тай не дбає. А Семенко вже й не знає, що з ним діється. Застуда замерзла на стала тверда, мов дощщик. Звук дзвінків вже дивно долітав до його вух й мало вже його що чув. Наче летить десь. В очах темнє...

Ось вже й Попова долина. Ліворуч березовий ліс. Берези в ньому. Коси опустили аж до долу, на сніг та сумують. Панич зіхнули з гори, звернув коня гейгіц, а санки пішли з заскоку аж під крайні берези. Семенко хитнув тай вже під березою. Панич зупинив коня кличе, та хлопець ані чічирк. Він до нього: замера. І пігнав панич до села, а на Семенка здував вітер платки білого снігу, і гудів якось так чудно, що здавалося, що то де вітер гуде, а мама небога голосить й кличе свойого маленького Семенка.

ЦІННИК КНИГАРНІ „СВОБОДИ"

Батьківщина й инші опов., Ів. Франка. — Ціна	25
Біля машини, оповідання, В. Винниченка. — Ціна	10
Брати Могуті, опов. з жизни дитин між вівцями, Р. Кіплінга (переклав Ю. Сірий). — Ціна	$1.00
Варвара Убрик, оповідання з життя в монастирі. — Ціна	10
Варіят з 1906 року. — 2 Вірш.	10
З-під бурливими филями, драма на 4. акт, В. В. Бабінка. — Ціна	35
Великий сонник. — Ціна	40
В тумані, оповідання, Л. Андреєва. — Ціна	20
Голод, оповідання, В. Винниченка. — Ціна	15
Гунер і Сатира. — Ціна	20
Дерзінім Еміля Ферріера (переклад з франц.). — Ціна	80
Два мужі. — Одна жінка, оповідання Р. Зоді (переклав Ом. Рейнт). — Ціна	10
Дві могили, оповідання з сибірського життя, І. Боровського. — Ціна	10
Для земляного вершка, розіїсть, Ів. Франка. — Ціна	25
Домашня кухня, або Як варити і лечити, Доротеєм Лукашевської. — Ціна	75
Економія в образках Д. Гарда. — Ціна	$1.25
Екстазія, повість з перших віків християнства, Христа фон Шміц. — Ціна	30
Сьвідоцтво, мучеників на царській престолі, з німецького переклав М. Н. Б. Ясенівський. — Ціна	30
Житє і наука грецького фільозофа Сократа з вступним дослідом огляду історії фільозофії, М. Загірні. — Ціна	25
Житєвість чорта М. Шустаревича. — Ціна	25
Записна книжка, оповідання, В. Винниченка. — Ціна	10
Збірка оповідань для української молодежи. — Ціна	25
Звідки взялась і що значить назва „Русь" і „Україна" др. Л. Цегельського. — Ціна	20
З мудрості старого світа до Ів. Франка, О. Олеся. — Ціна	80
Ідеалістична сила інвізиміє, страшна смерть за віру в Бога. — Ціна	50
Ідеалістична українська письменстро в англійских др. М. Нагорського. — Ціна	15
Індустріяльний кодекс Данийських до Леся і Прокопа В. Добса. — Ціна	25
Історія боротьби віри з разуком Ів. Дрепера (переклав з анг. М. Надеждін). — Ціна	$1.50
Історія Мордовщини до Петра Великого. — Ціна	40
Історія о золотарьови мицю. — Ціна	10
Історія паризької комуни. — Ціна	25
Камінярі, журнал студентського руху за рік 1919. — Ціна	$1.00
Карл Маркс, його житє і праця, Г. Кіпа Гекера. — Ціна	15
Коли більшо сонце, оповідання з 2.400 року, Н. Крата. — Ціна	30
Контрасти, нарис, В. Винниченка. — Ціна	10
Короткий виклад політичної економії, А. Богданова (переклав М. Д.). — Ціна	$2.50
Короткий огляд українського письменства від 11-го до 18-го століття, Ост. Маркушки. — Ціна	30
Кровавий шлях (Шерлок Голмс) в 2-ох частях, К. Добж. — Ціна	60
Кузь та Гринчук, оповідання, В. Винниченка. — Ціна	8
Лятачки, оповідання, Володимира В. Винниченка. — Ціна	25
Лубенський Монастир, веселі оповідання, О. Прокопчука. — Ціна	10
Маруся, повість, Гр. Кв. Основяненка. — Ціна	40
Методична граматика Укр. мови В. Кодовського і І. Огоновського. — Ціна	40
Молодий дім, оповідання для молодежи, Кн. І. — Ціна	40
На зелених горах, збірка поезій, О. Олеся. — Ціна	25
Наречена, оповідання, Георгія Г. Чупаєва. — Ціна	20
Народ з національність, популярно-наукова розвідка, др. Стефана Грінченського. — Ціна	25
Народні казки ч. 1. — Ціна	20
Народні казки ч. 2. — Ціна	20
Начерки стилістики, поетики і реторики др. Конст. Лучаковського. Ціна	80
Наша рідна мова, Географія України і характер України, Полтава, і Москва. Написав проф. М. Возьних. — Ціна	10
Неймовірні дива природи А. П. Шпачинда. — Ціна	20
Не піддавайся біді, оповідання з селянського житя, Др. А. Найдосьського. — Ціна	25
Нетри А. Сінклера, в перекл. — Ціна	$1.50
Нічого не було, оповідання, А. Кашинського. — Ціна	15
Нерваний ярмом Матія Сандера, роман, в 2-ох томах, Ю. Вергого. — Ціна	$2.60
Не любо — не слухай, брехать не лишай Т. Безбідка. — Ціна	20
Новелі, К. І. Юрія Сірого. — Ціна	70
Новітна суспільність і церква Др. Т. Бартошева (переклад М. Надеждін). — Ціна	35
Оповідання про залізних богів Мих. Драгоманова. — Ціна	15
Оригінальний чоловік і инші оповідання. — Ціна	25
Орлиєва дитина, історичне оповідання про франц. героїну Івану д'Арк. — Ціна	20
Папа чи Христос Ісус М. Гроян. Ціна	65
Перемиські старинности світа до Ів. Франка. — Ціна	25
Підпічний Бігун колиского народа Евгенія Кланічка. — Ціна	15
Підрозвій осередок. — Ціна	20
Подорож до місяця Ю. Верневе. Ціна	80
Поезії О. Олеся. — Ціна	80
Поезія в Зізьмцях, гуч. історія, оповідання з передодня революції, О.	
Прокопчука. — Ціна	15
Початок родини, приватні власности і Держава Ф. Енгелса. — Ціна	15
Про Бог на Правдивий, тлумачення на пошесть, Іл. Кірта. — Ціна	35
Про живочу мовлю в історичним ду. — Ціна	30
Пригоди Бовіна, бесіди з приятелем, Юр. Сірого. — Ціна	70
Революція в Росії (від 1904 року до найновійших часів), Т. Ф-а — Ціна	25
Ревізор, комедія, Ос. Маковея. — Ціна	20
Рідна школа читанка поема, Сидора Олексієнка. — Ціна	25
Рідна Школа, читанка хрест. Сидора Черкасенка. — Ціна	25
Ріжальо Рівальні, страшний провідник розбойників, романтичне оповідання з минулого століття. — Ціна	25
Робінсон Крузе в образках. — Ціна	$1.00
Робітничі пісні, Збірка В. Головатого. — Ціна	25
Розбишака в пекинській одежі, оповідання для народу. — Ціна	20
Розвій погляди на економії Д. Дисона Вайта. — Ціна	25
Смерть Довбуша, поема, Д. Лотоцького. — Ціна	25
Смерть за правду, оповідання про Ів. Гуса, В. Домашнього. — Ціна	10
Соціялізм а релігія Д. Бернса. — Ціна	10
Сонце мій дух і инші оповідання. — Ціна	25
Тарас Шевченко, а сотаїці покоїчин. — Ціна	25
Твори, поезії в 2-ох томах, С. Черкасенка. — Ціна	$2.00
Трагедія галицької України Осипа Мегаса. — Ціна	$1.00
Тропарік або Підручний церковного співу. — Ціна	15
У Зарниці слави, поезії з житя українців Олега і Ігоря і книгині Ольги. — Ціна	25
Учіть в Римові Ц. І. Крата. — Ціна	20
Хрунь і Черт В. Будинновського. — Ціна	25
Цигани і реставлі або Жидівці Ж. Мурмаєм, історія з часів Пересічуковщини кріпаків на наповнення ріжнасного шкара Нерона. — Ціна	25
Цьвіт і душа й инші оповідання. — Ціна	25
Чиру поля не деньаться? — Ціна	25
Чорноморці в неволі й инші оповідання. — Ціна	25
Чужиною, збірка поезій, О. Олеся. — Ціна	25
Що сталося з Рудольфом, або трагедія на замку Маєрлінг. — Ціна	30
Що нуди тепер в рідним краю або Україна без ладу і пади. — Ціна	25
Як вони кружить в нашім літі і яка нам з неї користь Ус. Сірого. — Ціна	25
Як люди навчились числити? Ал. Чайковского. — Ціна	15
Як Мишась, син Мальника, ходив до неба по діямант. — Ціна	10
Як Мошко попав на співаї з Гриньком Кудрявого й инші оповідання. — Ціна	25
Ціна	25

ТЕАТРАЛЬНА БІБЛІОТЕКА

Базар, пєса на 4-ри розділи, В. Винниченка. — Ціна	25
Батрики, драма в 4-ох діях, жалюнок з кошмарного житя, переробив з російського Ф. А. Крестеєв. — Ціна	25
Бахталкина, драма в 5-ох діях, Івана Тобілевича. — Ціна	25
Бурлаки драма в 5-ох діях, Ів. Тобілевича. — Ціна	25
Великий молох, пєса на 3 розділи, В. Винниченка. — Ціна	25
Веселі Полтавці або Возьми оженишь, комедія в 4-ох діях, Карпенських Українців в 3-ох діях зі співами і танцями, К. П. Мирославского. — Ціна	35
Вибродяги, комедія в 1-ім акті, Є. Лупіка. — Ціна	15
Вихрест (в чаду гіпнозу), драма в 5-ох діях зі співами і танцями Кондрата Малика. — Ціна	25
Гей на Івана, гей на Купала, сцена в 1-ім акті, Петра Фесенка. — Ціна	15
Гаптар або Пахуть, драма в 4-ох діях, М. Л. Кропивницького. — Ціна	25
Для сердця болю, жалю в неволю, драма в 3-ох діях, М. Кропивницького. — Ціна	25
Дмитро Донцов, драматичний взірець на дяку Ю. Гаврилюка Кобзаря. — Ціна	15
Дірчий рай, драма-комедія в 6-ох відмінах, Семена Ковзля. — Ціна	25
Добрі діти, обряд і зжите американських школярів в 3-ох діях, Павла Клима. — Ціна	25
Дружина, драма в 5-ох діях, І. Тургенєвого, пєса з 1-ох діях. — Ціна	25
Душогубка, драма в 4-ох діях, Т. Трушевського. — Ціна	25
Дядька, комедія в 4-ох діях, Т. С. Кулиня. — Ціна	25
Еврейський розвод, драма в 5-ох діях, Л. Стадольського. — Ціна	25
Жевий мертвець, жарт на одну дію, Гаврилюка Кобзаря. — Ціна	15
Жидівка дочка, драма в 5-ох діях, Ів. Тобілевича. — Ціна	25
За другі, сцена, драма в 5-ох діях, В. Винниченка. — Ціна	25
За Немаю від, оперета в 4-ох діях, В. Александрова. — Ціна	25
Запорожський Гандзя, комедія-оперета в 5-ох діях, Виконта-Писаленського. — Ціна	20

Та найкраще буде, що хто хоче замовляти книжки з книгарні Українського Нар. Союза, нехай напише картку до каталогу тоїж книгарні, а безпосередньо вишлемо його.

У всіх справах, доторкаючих книгарні і друкарні Н. Н. Союза звертайте удаватись на адресу:

"SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

БАЛТИЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ
ВИРУШ БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ З НЮ ЙОРКУ ДО:
ГАМБУРГ ..... 2 класа $103.50
ДАНЦІГ ..... 2 класа ..... $106.50 і $5 податок
ЛІБАВ ..... 2 класа $110.00
ЗНАМЕНИТІ КОРАБЛІ ВОЛЬНОВУШІ ВІДПЛИВАЮТЬ
„ЕСТОНІЯ" — 3. МАРТА
„ЛИТУАНІЯ" — 22. МАРТА
Таком нової прямо лінія між Лібав — Данціг — Галіфакс, Канада.
Зарезервуйте місце у нашім уповажненім агентові і дізнаєте ціну, або ПИТАЙ АМЕРИКЕН ЛІНЕ, Inc., Gen'l Pass. Agents, 9 Broadway, New York City.

Telephone Circle 1415
AREA AUTO SCHOOL
АВТОМОБИЛЬОВА ІНСТРУКЦІЯ.
Як Ви є без роботи радіймо до нас і навчіться фаху щоб не потребувати оглядатись до за дешевою роботою. Навчіться на платного фаху, заробляючи від 40 до 50 дол. тижнево по фірмачию сьвідоцтва без гарантуємо.
ПАМЯТАЙТЕ що ваш видаєсь грошем на нашу працять і заслугіть на ваш хлїб.
Інформації від нашого інструктора оглядним ріжнасних нашої школи і переконаєтеся як тямко наших учеників.
AREA AUTO SCHOOL, 146 West 55th Street, NEW YORK CITY

З ВЕСНОЮ ДО РІДНОГО КРАЮ
В місяцю марті відпроваджуємо чотири партії наших людий до краю, на чайлиних кораблях.
Колиж Ви хочете вертати до своєї родини в товаристві ВАШИХ КРАЯНИВ І ТОВАРИШІВ, щоб в потребі оден другому помогчи, то напишіть зараз до нашого УКРАЇНСЬКОГО ЕМІГРАЦІЙНОГО БЮРА, а ми постаравемось, щоб всі з Вашого повіту й з Вашого села їхали разом на одній шифі.
По інформації пишіть на адресу:
Ukrainian Immigration Bureau
KASYAN BAHREY,
245 COURT STREET, NEWARK, N. J.

Григорій КУНАШЕВСЬКИЙ
ПРЕДСТАВИТЕЛЬ ВСІХ КОРАБЕЛЬНИХ ЛІНІЙ.
Шифкарти на всі найвигіднійші Кораблі.
Старанна опіка для родин.
Родимці! Бажаєте сьвяткувати в краю находячий СВЯТА, старайтесь замовити собі місце до відїзду, можеже число відвідуючих з кождим днем зростає.
Бажаєте висилати грошеву поміч остаючій в краю рідні, висилайте її сейчас, щоб рідня Ваша змогла в час еще на СВЯТА тану отримати.
За всякою поралою повинні відносить з повним довірєм до знаної Вам старої фірми, где все полагоджують хорошо і дешевно
G. KUNASHEVSKY, 179 E. 3rd ST., NEW YORK, N. Y.

ДОПИСІ

СТ. ЛУІС, МО.

Підписані еміґранти із Стрийщини, збаразького повіту, зібрали помежи своїми односільчанами, які тут перемешкують, жертви на наших ковнірів, що перебувають тепер в Чехо-Словаччині, а які походять із збаразького повіту. Жертвували: Теодор Кушляк, Стах Ковцький, Тимко Кушляк, Магда Зарубінська по $5.00; Дмитро Кушляк, Теодор Ковпук, Евій Сеницька, Роман Кушляк по $2.00; Іван Осарчук, Іван Гудзяк, Існ. о. Мирон Данилович, Тома Робак по $1.00; Стефан Чорнобай 50 цент., разом $32.50. Ці гроші зістали вислані дня 18. лютого с. р. на руки Василя Бучинського вирост до Чехо-Словаччини, через Американ Експрес Ко., число посвідки 2685-208. Усім жертводавцям від себе і в імени тих борців складаємо сердечну подяку та взиваємо усіх других зі збаразщини, щоби стали у поміч своїм поневоленим браттям.

Т. Робак і Т. Кушляк.

НЮ ЙОРК, Н. Я.

Фінансовий звіт Комітету при Т-ві „Богородчани", від. 233 У. Н. Союза в Ню Йорку для помочі у відбудові Народнього Дому Повітового Т-ва „Філія Просьвіти" в Богородчанах, Галичина.

По день 20. лютого, 1922, зложили добровільні датки на пописну ціль слідуючі: Т-во „Богородчани" з каси $100.00; Йосиф Мартинець, Іван Гаврилюк по $25.00; Григорій Семенович $20.00; Василь Касек, Іван Мартинець, Йосиф Крицун ст., Михайло Комарницький, Михайло Літишевський, Олекса Ходоровський по $10.00; Никола Білічак, Йосиф Ірощ, Михайло Кодорізь, Леопольд Ленчук, Катерина Генелекс, Анна Ровінська, Іван Бойчучк по $5.00; Никола Мартинець $4.00; Василь Коциба $2.50. Разом зібрано $271.50.

Вислано до краю до висше згаданого Т-ва через Амер. Екс. Ко., чеками ч.ч. 2087608, 2087609, 29-го серпня 1921 р. $100.00; ч.ч. 2420010, 2420011, 20. лютого 1922 $100.00; оплата чеків $3.50; дрібні видатки $1.20. Разом $204.70.

З днем 20. лютого 1922 остається до висилки $66.80.

Всім жертводавцям, Комітет збірки отсею дорогою іменем наших земляків в старім краю складає сердечну подяку.

Дальші жертви проситься приносити особисто на збори Т-ва, котрі відбуваються вечером першої суботи кождого місяця в Укр. Нар. Домі, 217 Ст. 6-та ул., Ню Йорк, а всіх прочих земляків проживаючих по Ню Йорком як рівнож перебуваючих в Канаді проситься присилати свої датки на адресу: John Martinec, 65 St. Mark's Pl., New York, N. Y.

"ЗА КОМІТЕТ:
Іван Мартинець.

ВІД УМУГУ ТИМ, ЩО ПИШУТЬ ДОПИСИ

1. Коли пишете щонебудь до друку, пишіть тілько на одній сторонї листки, а другу остаете порожною.

2. Не пишіть лайки і не вживайте „грубих" слів.

3. Пишіть таке, що цікаве для всіх, — ноне.

4. Подавайте факти, — пишіть чисту правду.

5. Пишіть коротко і ясно.

6. Вистерігайтесь „січки" — переміщання з пустого в порожнє.

7. Не пишіть віршів. На ціломи людий трайтеся одеи поет, що варта його прочитати. (Зрештою, пишіть, де не все посилаєте до друку. Лише дійсно добрі дописі слід посилати до друку).

8. Подавайте гарні приповідки, сміховинки, жарти. Коли є у Вас хист до віршовання, пробуйте писати гумористичні вірші, бо до сього не конче потрібно поетичної генерації.

9. Не шукайте у часописі поля для порахунку із своїм особистим ворогом.

10. Присилайте листи з краю, де є відомости про це, як там живеться нашим людям. Не присилайте таких листів, де пишеться лише про родинні справи, або, де пишеться все тесле на початку вище. Лише такі листи надаються до друку, що пікаві для всіх.

(Ред.).

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР!
Вже маємо на складі
РАХУНКОВІ КНИЖОЧКИ
до скорого множеня, очислювання квадрів, ваги, ваги, площі, поємкости і других бизнесових обчислень.
Ціна прифіксана, оправлено в тверду долотовану оправу 50 ЦЕНТІВ.
Пишіть на адресу:
"SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ женщини до домашньої роботи і опіки двох дітий. Інтересована звернеться до адреси: John Rose, 275 William Street, Orange, N. J. 48-50

Но приїзді тиждя спрошається український СТОР ШЕВСЬКИЙ враз з своїм шкарбом. Голоситись під число 641 E. 13th St., New York City. 48-50

НА ПРОДАЖ небагі з двох кімнат. Той, хто купить, може там і мешкати. Інтересовані звернуть ся до адреси. Голоситись до: H. Geis, 320 E. 54th St., New York City. Можуть фільор до праці при ній, від годині 6. до 8. вечером. 48-50

ВДОВЕЦЬ пошукує женщини до заряду дому і домашної роботи. Інтересовані звернуть зголошенню на адресу: M. Sawaryn, 28 Pulaski St., Ridgewood Sta., Brooklyn, N. Y. 48-49

ІВАН КОНЦЕВИЧ, котрий лишив в мене свій кофер, звонить зголоситися до я виплатою на другий раз. Як до 1. квітня не зголосить ся до мене то кофер на продаж. Paul Bilan, 536 N. Second St., Allentown, Pa. 48

НА ПРОДАЖ ґросерія і кевді стор в українськім-польській околиці. Інтересовані зголосять ся в приміщенню. Голоситись на адресу: 343—7th Street, Jersey City, N. J. 47-51

НА ПРОДАЖ ґросерія і делікатесен в Ню Йорку в українській дільниці. Цінна приступна. Голоситись під ч. 426 E. 17th St., New York, N. Y. 40-52

ПОТРЕБА мужеських кравців, щоби стара робота. Стала праця, платня на сеся умови. Голоситися до: A. Pasichnyk, 213 E. 16th St., New York City. 47-48

РОДИМЦІ Хто повідомить мене де є добра нагода для двох українських парстал до направи черевиків, дістане нагороду. Nick Baniw, 13 E. 21st St., Box 376, Bayonne, N. J. 47-48

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.
Florida, Everglades, 10 акрів і більше по $50.00 акер, чорна земля; на летні сезони. 320 акрів по $30.00 акер. 640 акрів по $25.00. Тиждень ціна. Geo. Senitowicz, 223 Republic Bldg., Miami, Fla. 44-51

ПО ПРИЧИНІ ВИЇЗДУ ДО КРАЮ на продаж 56 акрова фарма, добрі будинки під блахою, дім на 8 румів і мебелі, коні в ціні і на подвіре 80 курий, 10 корів, 1 йвінка, 1 бик, 2 коні, 2 свині, 3 качки і фармерські машини та дрібні. Гульса. Ціна $4.500. Готівкою $2.000 а решта на мені сплати. Фарма віддалена від годині до міста і зелізниці, 10 мінут ходу до школи. Інтересовані звонить зголосити лично або особисто під адресу: Harry Syrok, P. O. Box 42, Hartwick, N. Y. 47-48

$5.25 „Н. & R." АВТОМАТИЧНИЙ РЕВОЛЬВЕР ЗА $5.25.

Рабунки відбуваються що дня. Як хочете забезпечити себе, не чекайте аж обкраде Вас хто, а замовіть собі цей славний „Н. & R." автоматичний револьвер. Тут є зброя що не можна помнути. Наші славні „Н. & R." є гарантовані. Регулярна ціна револьвера є $11.00, однак щоб публіка могла його набути, ми зменшили ціну до $5.25, так щоб кождий мі його мати. Наші славні „Н. & R." є роблені з найлішої сталі і вистримують 6 стрілів за одним наладованєм. Коли замовите, напишіть чи хочете 22, 32 або 38 калібер, також чи хочете сталевий чи нікльований. Вишліть се оголошенє і пишіть то на: Кілька (менше) адресою та 35 цент. маркеми на посилку. Цінь $5.25 заплатите коли одержите, револьвер. Не відкладайте! Пишіть сейчас! Все замовлення поза Америкою мусять бути заплачені згори.
WESTERN ARMS CO., Dept. G. 8,
1330 N. Western Ave., Chicago, Ill.

ВЕСЕЛА БАНДУРА
Повний збірник веселих і жартівливих пісень і пристосні до музичних інструментів і голосів.
ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.
Замовлення посилати до
"SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ДО КРАЮ
можемо відіслати кождого хто хоче працювати на кораблі кілька годин денно при легкій заняттю. Пашпорти на виїзд полагоджимо по прибутю до нас. Зверніться до:
GREENWICH LABOR AGENCY,
129 Greenwich Street,
New York, N. Y.

ВАЛЮВІЙНИЙ КІТЛЬОВ
КНИГАРНІ „СВОБОДИ" ВИЛІЦЕНО ТОВАРОМ
BOYA SICHOVA BAZAR
94 E. 7th St.
NEW YORK, N. Y.

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
Українські Нотаріяльні
Без різниці в котрій стороні Шікаго або окотиці мешкаєте, телефонуйте до МУЗИКИ і заощадить гроші.
1231 W. CHICAGO AVE.
Tel. Seeley 4355 (West 6957)